

Aleksandra Kowalczyk

ORCID: 0000-0002-8477-2678

e-mail: aleksandra.kowalczyk@uws.edu.pl

Uniwersytet w Siedlcach

Sprawozdanie z konferencji naukowej „Metamorphosis of Time” zorganizowanej przez Wydział Anglistyki i Amerykanistyki Uniwersytetu Gdańskiego w dniach 26–28 maja 2025 r.

DOI: 10.34739/clg.2025.17.09

W dniach 26–28 maja 2025 roku w Gdańsku odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa pt. „Metamorphosis of Time” („Metamorfozy Czasu”), zorganizowana przez Polskie Towarzystwo Studiów nad Europejskim Romantyzmem i Uniwersytet Gdański. Uczelnia miała szczególną okazję do świętowania pięćdziesięciolecia Wydziału Anglistyki i Amerykanistyki. Wydarzenie zgromadziło dużą liczbę prelegentów z całego świata, którzy podjęli dyskusję nad różnie rozumianym czasem, omawianym z perspektywy zarówno filozofii, literatury i języka, jak i geologii, fizyki czy astrologii.

Trzy intensywne dni obfitowały w ciekawe referaty, wygłoszone przez ponad siedemdziesięciu badaczy podczas 26 paneli. Organizatorzy przewidzieli również wydarzenia współtowarzyszące, przygotowane we współpracy z Wydziałem Wokalno-Aktorskim Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku.

Uroczystego otwarcia Konferencji dokonała prezes Polskiego Towarzystwa Studiów nad Europejskim Romantyzmem dr hab. Mirosława Modrzewska, prof. UG oraz pracownik Zakładu Badań nad Sztukami Scenicznymi Instytutu Anglistyki i Amerykanistyki. Profesor Modrzewska w sposób szczególny przywitała pierwszego i długoletniego dyrektora wydziału – profesora Kazimierza Srokę, oraz obecną dyrektorkę – dr hab. Annę Bączkowską, prof. UG.

Następnie pani dyrektor wyraziła swoje podziękowania głównym organizatorom Konferencji, profesor Mirosławie Modrzewskiej oraz profesorowi Arkadiuszowi Misztalowi, za ogrom ich pracy włożony w przygotowanie tego wydarzenia. Zwróciła również uwagę na zaangażowanie wszystkich pracowników wydziału i wsparcie Rektora prof. dr hab. Piotra Stepnowskiego. Życzyła wszystkim uczestnikom owocnych obrad i dyskusji, dających inspiracje do dalszej pracy naukowej.

Dr hab. Arkadiusz Misztal, prof. UG, przedstawił sylwetkę pierwszego z zaproszonych prelegentów, profesora Paula Harissa, zajmującego się humanistyką środowiskową. Ten ostatni wygłosił odczyt, w którym skupił się na historii Ziemi i mijającym czasie oraz wydarzeniach „zaklętych” w kamieniach. Następnie rozpoczęły się obrady w dziewięciu panelach dyskusyjnych, w których głównie omawiano zagadnienie czasu w utworach literackich.

Dla przykładu Katarzyna Kozak z Uniwersytetu w Siedlcach w swoim wystąpieniu *Charles XII of Sweden and Political Poetry in Early Eighteenth-Century England* podjęła się reinterpretacji utworu *Gothic Hero*, jednego z poematów poświęconych królowi Szwecji Karolowi XII. Osadzając tekst z 1708 roku i jego reedycję z roku 1715 w realiach ówczesnej polityki europejskiej, badaczka przedstawiła argumenty wskazujące na udział torysowskich środowisk literackich w powstaniu i publikacji wiersza wbrew funkcjonującej dotychczas jego interpretacji jako utworu łączonego z kręgami Wigów oraz ich wsparciem dla dynastii hanowerskiej.

Na zakończenie obrad organizatorzy przygotowali spektakl słowno-muzyczny wyreżyserowany przez profesora Davida Malcolma.

Drugi dzień Konferencji rozpoczął się wykładem emerytowanego profesora Christopa Bode’a, wybitnego literaturoznawcy zajmującego się literaturą romantyzmu. Zaplanowane odczyty skupiały się wokół koncepcji czasu w ujęciu filozoficznym, jak również jej realizacji w języku. Dla językoznawcy godne uwagi mogły się okazać dwa panele: pod przewodnictwem profesora Krzysztofa Koseckiego i pod przewodnictwem profesora Mikołaja Rychło.

Podczas pierwszego z nich magister Martyna Kapitańska szczegółowo porównała językową realizację metafory konceptualnej CZAS TO PRZESTRZEŃ w języku polskim i angielskim. Profesor Anna Bączkowska, Dyrektor Instytutu Anglistyki i Amerykanistyki UG, zajęła się konceptualizacją czasu, jaka może być zawarta i interpretowana za pomocą przyimków czasowych. Podczas równorzędnie odbywającego się panelu profesor Kazimierz Sroka,

wieloletni dyrektor gdańskiego Instytutu, zagłębił się w spiralę czasu obecną i dostrzegalną w wybranych zmianach semantycznych słów na przestrzeni dwudziestego wieku. Profesor Mikołaj Rychło, kolejny przedstawiciel organizatorów z UG, podzielił się wynikami swoich badań nad elementami pogańskimi, w perspektywie etymologicznej, w *Beowulfie* i ich wpływem na kształtowanie się języka angielskiego.

Doktor Aleksandra Kowalczyk z siedleckiego Uniwersytetu skupiła się na koncepcie czasu, rozumianym w kontekście zmian semantycznych słów odnoszących się bezpośrednio do czasu i mających miejsce w języku angielskim, na przykład słów *time*, *minute*, *second* i ich metaforycznych rozszerzeń. Tego dnia zajmowano się również przemijającym czasem i nostalgią w kulturze i sztuce, w tym w filmie i teatrze.

Organizatorzy przygotowali wydarzenia dodatkowe. Jako pierwszy odbył się plenerowy spektakl taneczny *Traces of Time (Ślady Czasu)*, wyreżyserowany przez pracowników Uniwersytetu Gdańskiego: profesora Nigela Stewarta i doktor Katarzynę Pastuszek. Występowali w nim studenci UG. W ekspresyjny sposób – za pomocą ruchu i gestów – przedstawili zapętlający się czas, aby zerwać z linearnym jego postrzeganiem.

Następnie zespół Obsesja przeniósł zebranych gości w czasie, wykonując utwory zespołu The Beatles. Panowie, w tym doktor Zbigniew Czaja, pracownik UG, porwali publiczność do tańca i zaoferowali miły przerwownik podczas intensywnych dni konferencyjnych obrad.

Dzień trzeci przyniósł wiele ciekawych i różnorodnych prelekcji. Tego dnia badacze skupiali się między innymi na: zawiłościach czasu w sztukach wizualnych, zagadnieniu tymczasowości i upływie czasu widzianego oraz interpretowanego z perspektywy różnych dziedzin nauki. Największym zainteresowaniem cieszył się referat Olgi Ast, interdyscyplinarnej artystki, kuratorki i badaczki, pt. *Metamorph(a)ses: A Visual History of Time*, w którym przedstawiła motyw upływu czasu w sztuce na przestrzeni minionych wieków.

Po zakończonych obradach uczestnicy mieli przyjemność wysłuchać koncertu przygotowanego przez studentów i pedagogów Wydziału Wokalno-Aktorskiego Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku *Irish Melodies (Melodie Irlandzkie)* Thomasa Moore’a.

Interdyscyplinarna Konferencja „Metamorphosis of Time” („Metamorfozy Czasu”) miała na celu zagłębienie się w koncepcję metamorfozy, a w szczególności skupienie się na transformacji czasu i jej wieloaspektowych płaszczyznach. Badacze z różnych stron świata przybyli, aby podzielić się swoimi spostrzeżeniami dotyczącymi zawłości czasu, w tym tymczasowości. Starali się odpowiedzieć między innymi na pytania o to, w jaki sposób działa on w świecie i w naturze oraz w jaki sposób oddziałuje na rozumienie szeroko pojętego bytu i istnienia.

Uczestnicy wygłaszali referaty z różnych dziedzin, aby zaprezentować swoje badania nad czasem i jego upływem z różnej perspektywy – głównie kulturowe, literackie i językowe przedstawienia i interpretacje konceptu czasu. Dużym walorem była niewątpliwie interdyscyplinarność Konferencji i możliwość porównania podejścia do czasu w dziedzinach takich jak filozofia, literaturoznawstwo, językoznawstwo, teatrologia, filmoznawstwo, medioznawstwo, historia sztuki, nauki wizualne lub humanistyka środowiskowa.